

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે
ધોરણ-12 : ગુજરાતી (SL) (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 3 કલાક

કુલ ગુણ : 100

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ ડાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	કૌશલ્ય (S)	કુલ
PART-A ગુણ	28	18	04	-	50
PART-B ગુણ	14	21	04	11	50
કુલ ગુણ (%)	42	39	08	11	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર (PART-A)

ક્રમાંક	પ્રશ્નનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	50	50

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર (PART-B)

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		જનરલ વિકલ્પ વિના	જનરલ વિકલ્પ સાથે	
1.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	05	07	05
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	05	07	10
3.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	07	09	28
4.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	01	07
	કુલ	18	24	50

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમ	વિભાગ	ગુણ
1.	પદ્ય વિભાગ	30
2.	ગદ્ય વિભાગ	35
3.	વ્યાકરણ	15
4.	લેખન સજ્જતા / અર્થગ્રહણ	20
	કુલ	100

નોંધ : ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે અભ્યાસક્રમના રદ કરેલા પ્રકરણ/મુદ્દાઓમાંથી પ્રશ્નો પૂછવા નહિ.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે
ધોરણ-12 : ગુજરાતી (SL) (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું માળખું

સમય : 3 કલાક

કુલ ગુણ : 100

PART-A	50 ગુણ
PART-B	50 ગુણ
વિભાગ-A	15 ગુણ
વિભાગ-B	20 ગુણ
વિભાગ-C	15 ગુણ

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે
ધોરણ-12 : ગુજરાતી (SL) (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા
નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 3 કલાક

કુલ ગુણ : 100

સમય : 1 કલાક

PART - A

કુલ ગુણ : 50

સૂચના :

- (1) નીચે આપેલા 1 થી 50 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- (2) નીચે આપેલા 1 થી 50 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.
- (3) આપને અલગથી આપેલ O.M.R. પત્રકમાં જે તે પ્રશ્ન નંબર સામે (A) O, (B) O, (C) O, (D) O આપેલ છે. તે પ્રશ્નનો જે જવાબ સાચો હોય તેના વિકલ્પમાં દર્શાવેલ O વર્તુળને O.M.R. પત્રકમાં પેનથી પૂર્ણ ઘટ્ટ ● કરવાનું રહેશે.
- (4) એક પ્રશ્નમાં એકથી વધુ વર્તુળ ઘટ્ટ (●) કરવું નહિ.

● નીચેના હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ શોધીને લખો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

- (1) 'કોધી સ્વભાવને જીતવો ને' કાવ્યના કવયિત્રીનું નામ જણાવો.
(A) મીરાંબાઈ (B) પાનબાઈ (C) રામબાઈ (D) ગંગાસતી
- (2) કવયિત્રી કેવા સ્વભાવને જીતવાનું કહે છે?
(A) કામી સ્વભાવ (B) કોધી સ્વભાવ (C) આનંદી સ્વભાવ (D) લોભી સ્વભાવ
- (3) કવિ જીવનમાં શું ન કરવાનું કહે છે?
(A) ધન ભેગું કરવું (B) જીવનને પરોપકારી બનાવવું
(C) ગર્વ ન કરવો (D) સમભાવ ન રાખવો
- (4) કવિ કોને બળવાન માને છે?
(A) સમય (B) નાણાં (C) કીર્તિ (D) શક્તિવાન
- (5) નાયિકા શેના વડે ઘાસ કાપે છે?
(A) કોસ (B) દાતરડું (C) કોદાળી (D) પાવડો
- (6) 'વીડી વાઢનારા' લોકગીતમાં કોની વાતનું આલેખન છે?
(A) શ્રમજીવી ધણી-ધણિયાણી (B) ભાઈની
(C) મિત્રની (D) સહિયરની
- (7) નાયિકાને ભારો કોણ ચડાવે છે?
(A) ધણી (B) ભાઈ (C) દિયર (D) વટેમાર્ગુ
- (8) 'વડલો અને પંખીડા' કાવ્યનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.
(A) લોકગીત (B) સોનેટ (C) ભજન (D) ઊર્મિકાવ્ય
- (9) વડલો પંખીઓને શી વિનંતી કરે છે?
(A) બોલવાની (B) જૂના માળા છોડવાની (C) ઈંડા ઉછેરવાની (D) ફળ ખાવાની
- (10) કવિનો પ્રાણ ક્યાં જવા તલસાટ કરે છે?
(A) વિદેશની ભૂમિ (B) કર્મભૂમિ (C) રણભૂમિ (D) જન્મભૂમિ

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- (11) કોની સ્મૃતિથી કવિ વિહ્વળ બને છે ?
(A) માતાની (B) પિતાની (C) દાદાની (D) પત્નીની
- (12) માનવીઓનો સમૂહ ક્યાં ભેગો થાય છે ?
(A) લગ્નમાં (B) મરણમાં (C) યાત્રામાં (D) મેળામાં
- (13) સવાર સાંજ વચ્ચે કવિ શું સામ્ય જુએ છે ?
(A) તડકાનું (B) સુંદરતાનું (C) રંગનું (D) ભવ્યતાનું
- (14) કવિએ કેવા જીવનની વેધકતા પ્રગટાવી છે ?
(A) ગ્રામજીવન (B) નગરજીવન (C) વન્યજીવન (D) સામાન્ય જીવન
- (15) કવિએ ગ્રામજીવનને કેવું ગણાવ્યું છે ?
(A) મુક્ત અને વિહારી (B) બંધન અને પરિશ્રમી (C) સંકુચિત (D) સુવિધા વિહોણું
- (16) માળણ કુસુમની આંખોને કોની સાથે સરખાવે છે ?
(A) પારિજાતનાં ફૂલ (B) રાતરાણીનાં ફૂલ (C) મોગરાનાં ફૂલ (D) કેસૂડાનાં ફૂલ
- (17) કુસુમને મન શું સરખું છે ?
(A) શિવ અને પાર્વતી (B) વન અને ઘર (C) ઘર અને આશ્રમ (D) ગામ અને શહેર
- (18) નારાયણ હેમચંદ્રને શું નહોતું આવડતું ?
(A) ગણિત અને વિજ્ઞાન (B) અંગ્રેજી અને વ્યાકરણ
(C) અંગ્રેજી અને હિંદી (D) સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત
- (19) ગાંધીજીની આત્મકથાનું નામ જણાવો.
(A) સત્યના પ્રયોગો (B) મારી હકીકત
(C) અગ્નિકુંડમાં ઉગેલું ગુલાબ (D) ઝેર તો પીધાં જાણી જાણી
- (20) 'થીગડું' વાર્તા કયા વાર્તા સંગ્રહમાંથી લેવામાં આવી છે ?
(A) 'ઈતિ મે મતિ' (B) 'ગૃહ પ્રવેશ' (C) 'ઈદમ્ સર્વમ્' (D) 'બીજી થોડીક'
- (21) પત્નીના અવસાન પછી પ્રભાશંકર કેવું જીવન જીવતા હતા ?
(A) સંઘર્ષમય (B) સારું (C) થીંગડા મારીને (D) વૈભવી
- (22) કોના અવસાન પછી પ્રભાશંકર અન્ય મનસ્ક બની જતા ?
(A) મણિશંકરના (B) પત્નીના (C) પિતાના (D) બહેનના
- (23) બિસ્મિલ્લાખાને શાનો શોખ હતો ?
(A) દોકડ (B) વાંસળી (C) શરણાઈવાદન (D) સિતારવાદન
- (24) બિસ્મિલ્લાખાને પ્રેરણા આપનાર કોણ હતું ?
(A) મામા અલીબક્ષ (B) કાકા મહમ્મદઅલી (C) મિત્ર અબુબખ્તર (D) ખુદાબક્ષ
- (25) અખો શેનો ત્યાગ કરે છે ?
(A) કુટુંબનો (B) સંસારનો (C) સગાંવહાલાંનો (D) મિત્રોનો
- (26) અખાએ જમનાને કયું ઘરેણું ઘડી આપ્યું ?
(A) કંઠી (B) વીંટી (C) હાર (D) કુંડળ
- (27) જળનગરી વેનિસની રોચકતા શેમાં છે ?
(A) સ્થાપત્ય (B) સાહિત્ય (C) ચિત્ર (D) સંગીત

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- (28) જળનગરી વેનિસમાં કઈ બોલી બોલાતી હતી ?
(A) સ્પેનિસ (B) અંગ્રેજી (C) ફ્રેન્ચ (D) સ્વાહીલી
- (29) મહીજીએ કોની મદદનીગીની પરીક્ષા કરી ?
(A) પત્નીની (B) ભાઈની (C) દીકરાની (D) મિત્રની
- (30) કબુને લેવા માટે શેઠે શી વ્યવસ્થા કરી ?
(A) બળદગાડું (B) વળાવિયો (C) ગાડી (D) રેલગાડી
- (31) 'પરલોકમાં આશા ત્યજવી' - વાક્યમાં ખોટો પ્રત્યય સુધારો કરી ઉત્તર જણાવો.
(A) નો (B) થી (C) ની (D) વડે
- (32) 'ખોળી ખોળીને હું થાકી ગઈ.' - વાક્યમાં નામયોગી શોધો.
(A) હું (B) થાકી (C) ગઈ (D) ખોળી
- (33) નીચેના કયા વાક્યમાં યોગ્ય અનુગ પ્રયોજાયો છે ?
(A) મનુએ હોંકારો કરતાં કહ્યું (B) મનુ પૂછ્યું
(C) તમારે વાર્તા કહેશે (D) પ્રભાશંકર હાર્યા
- (34) નીચેનામાંથી કયા વાક્યમાં યોગ્ય વિરામચિહ્નનો ઉપયોગ થયો છે તે શોધો.
(A) શી ઈચ્છા પૂરી કરશો. (B) હા, બેચાર પ્રસંગો યાદ આવે છે.
(C) કુસુમ, ઓ કુસુમ ! (D) જમનાબેન ? હું નિર્દોષ છું.
- (35) 'પિયરમાં જાણેય શું કે દીકરીને સાસરિયામાં કેટલું સુખ છે ?' વાક્યમાં સંયોજક શોધો.
(A) માં (B) કે (C) જાણેય (D) કેટલું
- (36) 'વડલો કહે છે વનરાઈઓ સળગી છે' વાક્યમાં યોગ્ય સંયોજક મૂકો.
(A) કે (B) અને (C) પણ (D) તો
- (37) નીચેનાં વાક્યોમાંથી સંયુક્ત વાક્ય શોધો.
(A) ઝૂંપડી અને વાડીના કોટ વચ્ચે જગા હતી (B) હું લેખક છું. મારી ઓળખાણ આપજો
(C) જો એક દિવસ રાજા કે રાણી ઝરૂખામાં બેઠા હતા (D) આપે શરણાઈ જ કેમ પસંદ કરી ?
- (38) નીચેનામાંથી સંકુલ વાક્ય શોધો.
(A) પણ જરા સાફ કરી આપું એટલી વાર છે. (B) અખાભાઈ, કંઠી તૈયાર થઈ કે ? મારે પહેરવી છે.
(C) ચાલો, હવે મારાં કડાં લો. (D) તમારા પેટમાં તો પાપ નથી.
- (39) નીચેનામાંથી ઉદ્ગાર વાક્ય શોધો.
(A) તમે અમેરિકા જવાના ! (B) એ તો હવે તમે જ કહો ને.
(C) એકવાર વિચાર કરી લો. (D) શરણાઈ વગાડવાનો સંતોષ થયો
- (40) નીચેનાં વાક્યોમાંથી નિષેધ વાક્ય શોધો.
(A) હું વનવાટ ઊભી છું. (B) અખાએ કંઠી તૈયાર કરી.
(C) વેનિસનું સૌંદર્ય મનમોહક છે. (D) સુખના દિવસ સરખા જતા નથી.
- (41) નીચેનાં વાક્યો પૈકી કયું વાક્ય યોગ્ય પદક્રમ-પદસંવાદ ધરાવે છે તે વાક્ય શોધો.
(A) હા ! જોવા જ આજ નીકળ્યો છું. (B) હજી લાગશે વાર કેટલી ?
(C) જળમાર્ગો એક સ્થળેથી છે જવા બીજે સ્થળે. (D) માણેક મુનીમ એને ઘેર ગયા ત્યારે મહીમ નહોતા.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

(42) નીચેના કયા વાક્યમાં પદક્રમ - પદસંવાદ યોગ્ય નથી તે શોધો.

- (A) યુરોપની મોટાભાગની મુસાફરી અમે ભાઈ સાથે કરી.
(B) તે તમે કબૂલ કરો છો કે તમારે એ વાત કોઈને કહેવી નહીં.
(C) “પણ રહેવું છે ઘરમાં પિતાજી રાખે ત્યાં સુધી?”
(D) ક્રોધ અને અશ્રુથી ભરેલી સુંદર ચાલી ગઈ.

(43) નીચેના કયા વાક્યોમાં પદક્રમ-પદસંવાદ યોગ્ય છે તે શોધો.

- (A) નારાયણ હેમચંદ્રની સાદાઈ તો એમની પોતાની હતી.
(B) વિચાર તેમજ અમારી વચ્ચે આચાર સામ્ય ઠીક હતું.
(C) વાત એ જ રામને કાને વખતે પહોંચી
(D) એમણે સિવાય સાધના બીજું જિંદગીમાં કાંઈ કર્યું જ નથી.

(44) નીચેનાં વાક્યોમાંથી કયું અંગ્રેજી વાક્ય સાચું છે? તે શોધો.

- (A) The quality of mercy is not strained. (B) The place upon beneath.
(C) The base judean like me. (D) It gives him blessth him.

(45) નીચેનાં વાક્યોમાંથી કયું અંગ્રેજી વાક્ય સાચું નથી? તે શોધો.

- (A) It blessth him that gives and him that takes. (B) Upon the place beneath : It is twice bles's'd.
(C) of one that loved not wisely, but too well. (D) Threw a base like the Judean pearly away.

● નીચે આપેલ પંક્તિ વાંચી આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરનો સાચો વિકલ્પ શોધો.

સજ્જન, આ સંસારમાં ગર્વ છોડતાં શીખ,
ભાગ્ય ફૂટ્યું ત્યાં ભૂપતિ ભમતો માગે ભીખ.

(46) કવિ સંસારમાં સજ્જનને કઈ શીખ આપે છે?

- (A) ગર્વ છોડવાની (B) અભિમાનનો ત્યાગ કરવાની
(C) સ્વજનોનો મોહ છોડવાની (D) ભક્તિ કરવાની

(47) ભાગ્ય ફૂટે ત્યારે રાજાની હાલત કેવી થાય છે?

- (A) રાજા રણભૂમિથી ભાગી જાય છે. (B) રાજા પ્રજાનું રક્ષણ કરી શકતો નથી.
(C) રાજા ભીખ માંગે છે. (D) ભૂપતિ હારી જાય છે.

● નીચેનો પરિચ્છેદ વાંચી આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરનો સાચો વિકલ્પ શોધો.

ઈટાલી કલાભૂમિ છે. શિલ્પ, સ્થાપત્ય, સંગીત અને ચિત્રકામમાં તેની પાસે વિપુલ સંપત્તિ છે. યુરોપભરમાં અંગ્રેજી ભાષા સામે નફરત, ફ્રાંસમાં તો ખાસ. દરેક દેશ પોતાની ભાષાનો જ આગ્રહી. વેનિસ ભારે શ્રીમંત નગરી એક કાળે તે ગુલામો અને તેજાનાના જબરદસ્ત વેપારનું મથક હતું.

(48) ઈટાલીને શાની ભૂમિ કહેવામાં આવી છે?

- (A) સ્થાપત્યની (B) શૃંગારની (C) જળની (D) કલાની

(49) યુરોપ કઈ ભાષાની વધારે નફરત કરે છે?

- (A) અંગ્રેજી (B) જર્મની (C) ફ્રેંચ (D) જાપાની

(50) વેનિસ શાનું વેપારી મથક હતું?

- (A) હીરાનું (B) માર્બલનું (C) તેજાનાનું (D) કાપડનું

સૂચના :

- (1) PART-B ત્રણ વિભાગમાં વહેંચાયેલ છે. A, B, C
- (2) પ્રશ્ન પ્રકાર પ્રમાણે વિકલ્પો આપેલ છે.
- (3) જમણી બાજુના અંક ગુણભાર દર્શાવે છે.

વિભાગ - A : (પદ્ય વિભાગ)

- નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (કોઈપણ બે) [08]
  - (1) ગંગાસતી માનવ સ્વભાવના કયા કયા દુર્ગુણો જણાવી તેને દૂર કરવાના ઉપાયો સૂચવે છે?
  - (2) 'વતનનો તલસાટ' કાવ્યમાં વ્યક્ત થતો કવિનો કલ્પાંત આલેખો.
  - (3) બાની રાજી-નારાજી લખો.
- નીચેના પ્રશ્નોના ત્રણ/ચાર વાક્યમાં ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (કોઈપણ બે) [04]
  - (4) અર્જુનના દૃષ્ટાંત દ્વારા કવિ શો સંદેશ આપે છે?
  - (5) નાયિકાના હાથ શેનાથી બંધાયેલ છે? તે શેનો બનેલ છે?
  - (6) કવિ કાગે નિરૂપેલ વનરાઈની આગનું દર્શ્ય લખો.
- નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (કોઈપણ ત્રણ) [03]
  - (7) મરણ પછી શું સાથે આવતું નથી?
  - (8) સંગાથ છોડનારા માટે કવિ કાગે શું કહે છે?
  - (9) પ્રવાહની મધ્યે કવિને શેનો ભાસ થાય છે?
  - (10) કવિ કોનો સંગાથ ઈચ્છે છે?

વિભાગ - B : (ગદ્ય વિભાગ)

- નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (કોઈપણ ત્રણ) [12]
  - (11) "કુસુમનું કઠણ તપ" શીર્ષકની યથાર્થતા ચર્ચો.
  - (12) નારાયણ હેમચંદ્રનું ચરિત્રચિત્રણ કરો.
  - (13) જળનગરી વેનિસનું રમણીય સૌંદર્ય આલેખો.
  - (14) 'મોરનાં ઈંડાં' વાર્તામાં જીવનમૂલ્યોની ઉચ્ચતા શી રીતે પ્રગટી છે?
- નીચેના પ્રશ્નોના ત્રણ/ચાર વાક્યમાં ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (કોઈપણ ત્રણ) [06]
  - (15) કોટને થીંગણું દેતાં પ્રભાશંકરને શી મુશ્કેલીઓ પડી?
  - (16) પ્રભાશંકરે મનુને કઈ વાર્તા કહી?
  - (17) બિસ્મિલ્લાખાંએ કઈ કઈ કલાઓ હસ્તગત કરી હતી?
  - (18) જમનાને અખા પર શો અવિશ્વાસ આવ્યો? એનું શું પરિણામ આવ્યું?
- નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં લખો. (કોઈપણ બે) [02]
  - (19) અમેરિકામાં નારાયણ હેમચંદ્ર પર શો આરોપ મૂકાયો?
  - (20) મામાએ બિસ્મિલ્લાખાંને માર મારી કઈ શિખામણ આપી?
  - (21) ટંકશાળના કામ અંગે અખા પર કયું આળ આવ્યું?

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

વિભાગ - C : (અર્થગ્રહણ)

(22) નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો ત્રીજા ભાગનો સંક્ષેપ કરી તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

[04]

સમાનતાનો અર્થ એટલો જ છે કે સ્ત્રીને રાજકીય, સામાજિક, આર્થિક, કૌટુંબિક ક્ષેત્રે પુરુષના જેટલો જ અધિકાર હોવો જોઈએ. તેને બૌદ્ધિક અને અન્ય શક્તિઓનો વિકાસ કરવા માટે પુરુષના જેટલી જ તકો મળવી જોઈએ, કે શ્રમ અને સંપત્તિમાં બંનેનો સરખો હિસ્સો હોય. આવી મુક્ત હવા ધરાવતા સમાજમાં સ્ત્રી વસ્તુ નહીં, વ્યક્તિ હશે. પુરુષ જેમ માત્ર સ્ત્રીના લાભ કે સુખ માટે સર્જાયો નથી. તેમ સ્ત્રી પણ પુરુષના લાભ કે સુખ માટે ફક્ત સર્જાઈ નથી. ભિન્ન વ્યક્તિત્વ છતાં સરખી શક્તિઓ ધરાવનાર વ્યક્તિઓ તરીકે ઉભયની ગણના થવી જોઈએ. સ્વતંત્ર થવા માટે શક્તિ જોઈએ છે; જવાબદારી જોઈએ છે. વિચારવાની જાગૃતિ જોઈએ છે, કારણ કે તેમાં મહેનત કરવી પડે છે.

અથવા

(22) નીચે આપેલી પંક્તિની સમજૂતી આપી તેનો 100 (સો) શબ્દોમાં વિચાર વિસ્તાર કરો.

પૈસા ને વળી પદવીનો વિશેષ શો વિશ્વાસ,
રાવણ કેરી સિધ્ધિ પણ પળમાં પામે નાશ.

(23) તમારી શાળામાં યોજાયેલ 'મહિલાદિન' ઉજવણીનો અહેવાલ 100 (સો) શબ્દોમાં લખો.

[04]

અથવા

નીચે આપેલા મુદ્દાઓ પરથી વાર્તા લખી તેમાંથી મળતો બોધ તારવી, તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

મુદ્દાઓ :

અકબરનો દરબાર - એકસરખા બે ફૂલ - એક સાયું, એક બનાવટી - ફૂલનો સ્પર્શ કર્યા વિના દૂરથી ઓળખવાની પરીક્ષા - બધા દરબારીઓની મૂંઝવણ - બિરબલની યુક્તિ - મધમાખી પકડી લાવવી - ઉત્તર આપવો - બાદશાહની શાબાશી.

(24) નીચે આપેલા વિષય પર આપેલ મુદ્દાઓને આધારે આશરે 250 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. (કોઈપણ એક) [07]

● ચૂંટણીમાં ભાગ ભજવતાં પરિબળો.

મુદ્દા : પ્રાસ્તાવિક - વર્તમાનપત્ર - જાહેર સભાઓ - પ્રચારતંત્ર - ધર્મની આડશ - ધર્મની દુહાઈ - ધન અને અન્ય પ્રલોભનો - વિદેશી હસ્તક્ષેપ - ઉપસંહાર.

અથવા

● સખત પરિશ્રમનો કોઈ વિકલ્પ નથી.

મુદ્દા : પ્રાસ્તાવિક - પરિશ્રમનો મહિમા - સ્વતંત્ર રાષ્ટ્રની શક્તિ - ખેડૂત અને મજૂર - પરિશ્રમ અંગે યુવકોનું કર્તવ્ય - પરિશ્રમ દ્વારા જ આધુનિક ભારતનું નિર્માણ - પરિશ્રમનો કોઈ વિકલ્પ નહિ - પરિશ્રમ એ જ પારસમણિ - ઉપસંહાર

અથવા

● જો પરીક્ષા ન હોય તો...

મુદ્દા : પ્રાસ્તાવિક - વર્તમાન પરીક્ષા પદ્ધતિ - પરીક્ષા પદ્ધતિની ખામીઓ - પરીક્ષા દૂર કરવાથી થતા લાભ - પરીક્ષા પદ્ધતિ વિનાની શિક્ષણ વ્યવસ્થા - બોજ મુક્ત વિદ્યાર્થી - ઉપસંહાર

● ● ●